

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

Lietuvi! Mums pilnai džiaugtis tėvynės laisvė, nepriklausomybė, neleidžia senoji Lietuvos sėstinė Vilnius, kuri prieš 18 metų lenkai klasingai užgrobė.

New York Public Library
470 Fifth Ave.

LAINA 3 CENTAI

LII. METAI. 227 (518) N. Telephone: EVergreen 7-7840 BROOKLYN, NEW YORK, PIRMADIENIS, 1938 M., SPALIŲ-OCTOBER 3 D.

ŠIANDIEN

Civilizacijos balsas
Protu, ar ginklu?
Jei Anglija liktų viena
Hitleris Klaipėdos nenori?

VYT. ŠIRVYDAS

Radio mums davė progos išgirsti balsus vyrų, kurie suka dabartinę audrą Europoje. Girdėjome įkaitintą, rėkujančią Hitlerį. Girdėjome sausa, nuvargusį balsą Chamberlaino. Girdėjome pagyrūną Mussolini ir ramiai, protingai kalbantį Čekoslovakijos Benešą.

Iš tų balsų pasauliui geriausia patiko Chamberlaino. Gerai įtakingas New Yorko Times dienraštis ir sako:

"Pirmadienį Sporange (Berline) pakilo įkaitintas, pataršos ir pykčio pilnas balsas. Antradienį pasigirdo iš Londono ramus, kantrus, veik trągingas atsakymas. Skirtumas tarp tų dviejų balsų tai saikas, kuriuo mes atsiukiojame viską, kas civilizuotiems pasaulio žmonėms brangu. Vokietijos vadas pasinaudojo proga kelti savo žmonėse nepažabojamo pikto karščio. Chamberlainas tą pačią dieną naudojo tarsi dar žodį už taiką ir klausimo risimą protu".

Nėra abejonės, jei Vokietijos žmonėms būtų duota ta pati proga skaityti visas žinias ir lyginti visus pranešimus, kuria naudojami Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos gyventojai, tai ir jie labiau pritarė Chamberlainui, negu savo Hitleriui. Hitleris nėra tikros, žmoniškos kultūros gaminy.

Amerikos prezidento Roosevelt antroji nota, sakoma, paveikusi Hitlerį šaukti Anglijos, Prancūzijos, Italijos ir Vokietijos vadų konferencija Muncheno mieste. Toje notoje mūsų prezidentas labai gražiai Hitleriui priminė:

"Prieš pasaulį dabar stovi ne klausimas praieityje padarytų klaidų ir neteisėbių, bet klausimas mūsų dienų ir ateities pasaulio likimo. Pasaulis šiandien reikalauja iš tų, kurie pakviesti tautas vesti, kad didžiausio teisingumo tautos reikalą išspręsti be sužalojimo ir užmušimo milijonų piliečių".

Prezidentas Hitleriui priminė, kad Čekoslovakija principu sutiko Sudetijos vokiečiams suteikti savęs apsisprendimo teisę — išskia, net atsisakyti iš Čekoslovakijos respublikos. Lieka tik išspręsti klausimas, kaip, kokiū būdu ir kada ši sudetų apsisprendimą įkūnyti.

Tai ko Hitleris daugiau nori? Nejaug jo egoizmas toks didelis, kad jis verčiau ginklu, negu protu pasaulinius klausimus risių? Jai Chamberlainas gerai atsakė:

"Išitikinė, kad viena kuri tauta nusprendė pasauliui ponauti savo galingumu gaudinama, aš jausčiau, kad tokia turi būti suvaldyta".

Anglų laikraščiai pradeda suprasti visą pavojų Anglijos imperijai, jei vokiečiai nebus suvaldyti. Manchester Guardian, pavyzdžiui, rašo:

"Prancūzija pasirodusi puolama Čekoslovakija ginti. Jei po tokio pasirodymo, ji atsiskyrė kovoti prieš Vokietijos puolimą, tai prarastų savo vietą didžiųjų valstybių tarpe. Anglija pasiliktu vienai vienai Europoje, kurioje ponautų fašizmas — karinas, pilnas pergalų ir nepažabotas. Apie tokią vaizdą mes nenorime nei galvoti!"

Lietuviams iš Hitlerio kalbos pirmadienį svarbiausia įsitęmėti jo dusek pakartotas pareiškimas, kad, sudetų klausimą išrisus, Vokietija Europoje daugiau žemiau neberekalausiant. Reikiška, kiti Versaies su-

ČEKAI NUSILEIDO LENKAMS

LOZORAIČIO IR BECKO PASIKALBĖJIMAS GENEVOJE

VARSUVA. — Lenkų politiniuose sluoksniuose laukiama neužilgo prasidedančių lietuvių lenkų derybų, per kurias bus bandoma gerinti ir plėsti ligšiolinius Lietuvos Lenkijos santykius. Kai kurie lenkų laikraščiai spėja, kad dabartinė Tautų Sąjungos sesijoj įvyks svarbūs ministrų, Lozoraičio ir Becko pasitarimai, ir teikia didelės reikšmės min. K. Skirpos dalyvavimui lietuvių delegacijoj, kuri atstovauja Lietuvai Genevoj. Manoma, kad Lozoraitis ir Beckas aptars ne tik abiejų valstybių santykius, kurie liečia tarptautinę politiką, bet ir mažumų klausimus, kurie žymia dalimi kenkia geriems abiejų tautų santykiams.

Sunku susilaikyti neatkreipus dėmesio į tai, ka tuo reikalu galvoja ir rašo kai kurie lenkų laikraščiai, kaip štai, "Kurier Polski" ir "Polonia". "Užuot ginėjusi, — rašo jie, — kur daugiau tolerancijos, o kur jos mažiau, kaip yra, iš tikrųjų Lietuvoj, o kaip yra Vilniaus krašte, mums atrodė, kad vis dėlto Lenkija galėtų pirmoji padaryti pirmuosius žingsnius ta kryptimi, kadangi Lenkija yra didėle valstybė, o lietuviu mažuma visai nepavojinga. Tai ne ukrainai, kurių yra amilijonai ir ne vokiečiai, kurie turi už pečių 75 milijonų didžvalstybę.

Kas pirmiausiai reikia padaryti? Galima būtų palaipsniui atšaukti tuos parėdymus, kuriais uždarytos Lenkijoj lietuvių organizacijos".

Toliau laikraščiai išvardija uždarytas lietuvių organizacijas, pradinės mokyklas ir švenčių lietuvių gimnaziją. "Polonia" mano, kad dėl bendro Lietuvos Lenkijos priešo — vokieško imperializmo pavojaus Lenkija turi paimti savo rankomis iniciatyvą, kad būtų su-tvarkyta abiejų mažumų kultūrinė buitis ir ligšioliniai santykiai išplėsti toliau už oficialumo ribų.

Tokiems paraginimams priitaria ir kai kurie valdantieji sluoksniai ir laukia Genevoj Lozoraičio Becko pasimatymo, kuris galės paskatinti prie naujų derybų ir Lietuvos Lenkijos santykių reguliavimo.

Parties punktai: lenkų koridorius, Klaipėda, Belgijos Eupen-Malmedy, Danijos Šlesvigas, Dancigas paliekami, kaip Taikos Konferencija 1918 metais juos išsprendė.

Jei Hitlerio žodžiams būtų galima tikėti, tai visi gandai apie Klaipėdą, kuriuos amerikony ir mūsų kairioji spauda paleido, neturi pagrindo. Rinkimai į Klaipėdos krašto seimelį ir Vokietijos valdiškų ratalių elgesis jų metu duos lietuviams tikrą požymį vokiečių jų tikslų šita kryptimi.

Paskutiniai pranešimai Lietuvos laikraščiuose rodo, kad santykiai tarp Vokietijos ir Lietuvos šiemet sklandūs ir korektingai drauginę. Kova tarp lietuvių ir vokiečių tautybių Klaipėdos krašte daroma ramiau, politiniu ir ekonominiu būdu.

Hitleris, pripažinęs išėgą į jūrą 33 milijonų lenkų tautai, gal būt, pripažins teisę tokiai pat tautai ir trijų milijonų lietuvių tautai.

ČEKOSLOVAKIJOS GYVENTOJAI PRIESINGI TAIKOS PAKTUI

PRAHA. — "Protestuokime prieš pasaulį" veik visuose Čekoslovakijos laikraščiuose matosi didžiausiomis raidėmis parašai, kurie šaukia gyventojus reikalauti pasauliye tiesos.

Laikraščiai praneša, kad ministrų kabineto posėdyje, kuriam pirmininkavo pats prezidentas Eduardas Benešas, sutiko priimti Miuncheno konferencijos nustatytus reikalavimus.

Premjeras generolas, Syrový savo pasakotyje kalboje per radijo, pasakė, kad gyventojams ir visai Čekoslovakijai nieko kita nelieka daryti, kaip išpildyti keturių "Demokratiškų" valstybių reikalavimus ir atiduoti Hitleriui Sudetų teritorijos dalį. Jis prašė, kad gyventojai bereikalų nekeltų riaušių iš kurių gali išsivystyti visokių nemalonumų.

ANGLAI SAUGOS ČEKOSLOVAKIJOS PASIENĮ

LONDONAS. — Anglijos vyriausybė nutarė pasiųsti penkis tūkstančius savo kariuomenės ir tarptautinius pulkus, kuriems sudaryti iš Anglijos, Prancūzijos ir Italijos kariuomenių. Šios kariuomenės dalys patuliuos Sudetų krašte plebiscito metu.

Pirmieji kariuomenės būriai išvažiuoja tuojau iš Anglijos, kad jie galėtų pasiekti Čekoslovakiją pirm nei visą Sudetų kraštą užims Vokietijos kariuomenės dalys. Vėliaus Italijos ir Prancūzijos kariuomenės dalys atvažiavusios sudarys kariuomenės būrius, kurie bus gyventojams apsauga plebiscito metu.

KAUNAS. — Prieš kurį laiką vienas kaunietis išvyko į Sovietų Sąjungą ir iš ten nevrįžo. Dabar jis atsiuntė laišką savo giminiams, pranešdamas, kad teismo esan nubaustas dvejiems metais kalėjimo ir prašo jam atsiųsti maisto dalykų.

"Taikos šalininkai". — Vokietijos kancleris Hitleris ir Anglijos premjeras Chamberlainas, kurie Miunchene pasirašė nepuolimo sutartį tarp Anglijos ir Vokietijos.

VENGRIJA RUOSIA NAUJĄ ULTIMATUMĄ

BUDAPEŠTAS. — Iš Vengrijos eina žinios, kad vyriausybė yra pasirodusi šiomis dienomis pasiųsti ultimatumą Čekoslovakijos vyriausybei, kuriame reikalauja, kad Prahos vyriausybė pasisakytų, ka ji mananti daryti su aštuoniais šimtais tūkstančių vengru, kurie gyvena Čekoslovakijoj ir kada ji užleis savo teritorijos dalį, kurioje gyvena vengru tautos gyventojai.

Vengrija reikalauja, kad Čekoslovakija neatidėliojant pasisakytų kada ji galės perimti tas teritorijas į savo rankas.

Seniausia naracija minės krikščionybės sukakti DAUGAI. — Rugsėjo 21 d. Daugų banyčioje buvo didelis šv. Mataušo atleidai. Ta proga iškilmingai paminėta 550 metų krikščionybės sukaktis ir parapijos įkūrimo šventė. Daugų parapija įkurta prieš 545 metus ir yra bene seniausia Lietuvoje.

DALADIERA SUTIKO DŽIUGAUJANTI PRANCŪZIJA

PARYZIUS. — Prancūzijos sostinė nuo Ch. Lindbergho laikų nematė tokios džiugaujančios minios, kuri pasitiko sugrįžtantį ministrų pirmininką Daladier'ą, grįžusį iš Muncheno.

Vėliavos, kurios buvo vartojamos Anglijos karaliaus sutikimui papuošti, buvo vėl iškištos per langus, kad pasveikinti sugrįžusį savo tautos žmogų.

Premjeras Daladieras ko tik neapsiverkė iki priėjo prie karo ministerijos rūmų, kur jį pasveikino visos jo štabas.

Atvyko naujas popiežiaus atstovas Lietuvai

KAUNAS. — Į Kauną atvyko naujai paskirtas šv. Sosto chargé d'affaires a. i. mgr. Burzio. Stotyje mgr. Burzio pasitiko ir pasveikino protokolo direktoriaus p a v a d u o t o j a s Deksnys ir šv. Sosto chargé d'affaires mgr. Abbo.

Miunchene. — Šiame radijo paveiksle matyti Italijos premjeras Mussolini ir Hitleris, kuris jį atvažia vus į Miuncheną pasitiko. Toliaus matyti maršalas Goering, Italijos užsienio reikalų ministris Ciano ir Vokietijos vidaus reikalų ministris Himmler.

TESCHEN. — Čekoslovakija priėmė Lenkijos pasiūsta ultimatumą, ir pasiuntė notą tuo momentu, kada Lenkijos 500,000 kariuomenės gavo įsakymą žygiuoti į Čekoslovakiją. Pasiūstoje notoje Čekoslovakijos vyriausybė praneša, kad ji perduoda Lenkijos žinion 500 kvadratinų mylių Silezijos teritorijos plotą, kurios lenkai reikalavo.

Lenkijos kariuomenė okupuoja du distriktus: Teschen ir Fryszta. Fryszta distrikte plebiscitas bus paskelbtas vėliaus.

Šeštadienį naktį, Vokietijos kariuomenė įžengė į Čekoslovakijos teritoriją, kurią jai pripažino keturi premjerai pasirašydami Miuncheno paktą.

Čekoslovakijos kariuomenė palaipsniui traukiasi iš užimamų vietų. Trisdešimt tūkstančių gerai lavintos Vokietijos kariuomenės pirmiausiai užėmė KRUMAU zoną. Kitos dalys žengia į Čekoslovakijos teritoriją iš Austrijos pusės.

VARSUVA. — Lenkijos vyriausybė pasiuntė naują ultimatumą Čekoslovakijos vyriausybei, kuriame reikalauja, kad dalis Silezijos teritorijos būtų besalyginiai jiems perleista.

Ultimatumo išpildymo laikas paskirtas iki 4 valandai po pietų.

BUDAPEŠTAS. — Vengrijos užsienio reikalų ministerija praneša, kad ji ruošiasi pasiųsti ultimatumą Čekoslovakijos vyriausybei, kad ji sutvarkytų reikalus, sudetų pavzdžiu, su Čekoslovakijoje gyvenančiais vengrais.

ANGLIJA IR VOKIETIJA PASIRAŠĖ NEPUOLIMO SUTARTĮ

MIUNCHENAS. — Anglijos ministris pirmininkas Neville Chamberlainas ir Vokietijos Fuhreris Hitleris, pasirašė keturių valstybių paktą, kuriuo dalis Čekoslovakijos teritorijos perduodama Vokietijai, susitarė, kad jų valstybių piliečiai niekuomet nekariaus vieni prieš kitus ir valstybių vyriausybės dirbs, kad išsprendus visus Europą liečiančius klausimus taikiu būdu.

Šis jų nutarimas, kurį jie laiko kaip ir sutartį, bus glaudesniu ryšiu tarp abiejų valstybių išsprendimui jų užsienio politikos klausimų.

Po konferencijos, kurioje dalyvavo Italijos, Anglijos, Prancūzijos ir Vokietijos premjerai, Hitleris ir Chamberlainas savo pasikalbėjimą paskelbė:

"Mes, Vokietijos ir Anglijos premjerai, turėjome tolimesnį pasikalbėjimą, kuriame prisiminėm ir sutikome su buvusia Anglijos ir Vokietijos draugiškumo sutartimi, kurį iki šiol buvo naudinga mūsų veiksmuose".

"Mes atsižvelgiame į susitarimą, kurį pasirašėme perėitą naktį ir Anglijos-Vokietijos karo laivyno sutartį (pasirašyta 1936 metais), kurią laikome draugiškumo simboliu dviejų tautų, kurios niekuomet nekariaus viena prieš kita".

"Mes tikimės, kad ši sutartis įneš daug naujumo vidujiniame draugiškumo simboliu dviejų mūsų bus užtikrinta".

Vadinasi, kad Anglijos premjeras atsiekė to, ko jis jau ilgus laikus, kaip siekė ir tik šiuo momentu pasiekė. Praėjusių kelių dienų įvykiai parodė visiems atvirai kas ir koks Chamberlainas buvo. Valstybės, kuri laiko save de-

demokratiškiausia valstybe pasaulyje premjeras įrodė, kad jis viena ką mokėjo, tai gražiai žaisti žodžiais, kuriais ne vieną kartą apvylė tuos, kurie juo pasitikėjo. Čekoslovakijos likimas mums tai aiškiai parodė.

Kur pasisuks Anglijos-Vokietijos naujai sujungto malūno sparnai, netolima ateitis parodys.

"TAIKA IR GARBĖ" PASAKĖ CHAMBERLAINAS

LONDONAS. — Lietingą rudens dieną Anglijos premjeras Chamberlainas sugrįžo į Londoną po keturių premjerų konferencijos, kurioje jie pasirašė taikos sutartį, Čekoslovakijos sąskaiton.

"Antra karta istorijoje", pasakė Chamberlainas susirinkusiai jo pasitikti miniai, "Anglijos premjeras sugrįžta iš Vokietijos parsiveždamas taikos užtikrinimą ir garbę".

Chamberlainas pristilygino save prie premiero Disraeli, kuris 1878 metais parvažiavo iš Berlyno taipogi parsiveždamas taikos užtikrinimą.

Nors Chamberlainas kalbėdamas pasakė, kad jis parvažiavo parsiveždamas taiką ir garbę, bet minios žmonių, kurios jo laukė ir buvo nostoję apie penkias mylias kelio, jam važiuojant šaukė: "Taika, taika, taika".

Taip minia šaukė kad jis parvežė taiką Anglijai ir kitoms Europos valstybėms, bet minia nieko neminėjo ir nesarodė, kad tai garbė. Minios sukok Chamberlainas buvo. Valstybės, kuri laiko save de-

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY UNITY
Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVERgreen 7-7840

Published daily except Sundays
and Holidays by
Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October
23, 1907 at the Post Office at Brooklyn,
N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Brooklyne ir užsieniuose:	
Metams	\$7.00
Pusės metų	\$3.75
Trims mėnesiams	\$2.00
Vienam mėn.	\$0.90
Jungtinėje Valstybėje ir Kanadoje	
Metams	\$5.00
Pusės metų	\$2.75
Trims mėnesiams	\$1.65
Vienam mėnesiui	\$0.75

Visais reikalais adresuokite:
Lithuanian Press Corporation
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
A. S. Trečiokas — Prezidentas.
J. Smitas — Vedėjas.
S. E. Vitaitis — Redaktorius

Mūsų Istorijos Reikalais

Smagu pažymėti vis didėjančią dėmesį Amerikos lietuvių istorijai, ar atskiriems jos lapams. Šis dėmesis bręsta katalikų, tautininkų ir net kairiųjų visuomenėje. Keleivyje, pavyzdžiui, T. Kučinskas, kuriam pirmiau svarbiausiu gyvenimo klausimu buvo išrišti, ar Kristus išties pasaulyje gyveno, dabar kalba rimtesniu klausimu ir sako: "Chicagos lietuvių istorijai medžiagą rinkdamas, supratau lietuvių istorijos svarbą. Pradėjau galvoti apie galimybę parašyti Amerikos lietuvių istoriją".

Kučinskas paduoda ir keletą klausimų, kuriuos kiekvienas mūsų kolonijose gyvenęs lietuvis galėtų pagelbėti išsiaiškinti. Reikia surašyti bent šias žinias: kada pirmas lietuvis toje kolonijoje apsigyveno. Kada pradėjo didesni lietuvių skaičiai apsigyventi. Kas ir kada įkūrė pirmą lietuvių draugiją, kokiu vardu, kokių tikslų, kokiomis mokesčiais, kiek narių gavo, kas buvo viršininkai. Čia sako, būtų naudinga surinkti visų draugijų pirmųjų metų protokolų knygas. Jauni profesionalai galėtų parinkti faktų apie savo tėvų biografijas. Tokiu būdu susidarytų didokas faktų žiupsnis, kuriais būtų galima rašyti Amerikos lietuvių istorijos lapai.

Sitokių susidomėjimą mūsų istorija reikia sveikinti. Mes per daug "mokiname" Lietuvą kaip tvarkytis ir gyventi, o savo reikalus paliekame užpečkui. Geras gi šeiminkas visados pirma savo ūkį pavyzdinčiai sutvarko, o tik tada duoda patarimus kitiems.

Kam Tokia Bevilte?

Keleivio bendradarbė Mary-Ex., pripasakoja visokių pletkų apie buvusį Vienybės pikniką Philadelphiaje, ir apie pačią Philadelphiają sako: "O pas mus... tik garsi praeitis ir nežinoma ateitis".

Pletkininkai giliu protavimu, paprastai, nepasižymi, tačiau, sitokia bevilte dėl Philadelphiajos nepateisinama. Kolonija, kurioje įvyko pirmas Amerikos lietuvių politinis seimas, kur gilonio tautiniai-liberalinės dvasios lietuvių socialistų sąjunga (vėliau į sektantizmą ir diktatūrą garbintojų virtusi), kolonija, kur lietuviams turi nuosavas sėles, gerai veikiančias paskolas ir namų statybos bendrovę, kur vi sa eilė jaunų ir energingų profesionalų, kolonija, kuri keturis sportininkus siemiet Lietuvon pasiuntė, negali būti "tik garsios praeities", ir "nežinomos ateities" kolonija! Philadelphiajū garbės geltonoji spauda nepažeis!

Vytautas Širvydas

Sudetų pabėgėliai. — Prieš savaitę laiko bėge Vokietijon sudetų gyventojai, vėl grįžta į namus, kur dabar Vokietija šeiminkauja.

KOMUNISTŲ ŽODŽIAI IR DARBAI

Nežiūrint kiek Amerikos lietuvių komunistai nesigiria savo atsivertimu prie tautybės ir nežiūrint ant kiek karštais lietuviškais patriotais jie nesiskelbia, bet tikrasis komunisto kailis išsiverčia tikėtis ir tiek. Kaip neįmanoma atgaivinti nudžiūvusi medžio šaka, taip sunku atgaivinti ir nudžiūvusį tautos dalis. Lietuviška širdis ir siela kartą piktai nuodais užkrėsta, ne taip lengvai duodasi gydymui.

Komunistai gi per išsita eilę metų pylė į visą savo sistemą bausius neapykantos nuodus visam, kas yra lietuviška ir tautiška. Todėl būtų visiškai paikystė tikėti, kad keliasis veidmainingais susukimais už tautybę komunistai nugalėtų anti-lietuvišką komunizmo bacilus savo sistemoje. Jie tik išlaukiančiai apsisiautę veidmaininga tautybės skraiste, kad nepajėgiantis savistoviai protauti žmoneliu savo užmačioms pasijungti. Viduje jie yra tokie patys plėšrūs tautybės priešai, kokiais jie buvo iki 1935 metų vasaros.

Savu laiku šioje vietoje pažymėjome, kad komunistai ir jų pusbroliai socialistai dergia kiekvieną dorą lietuvių už tautinius įsitikinimus. Jie nesidrovi puliti ir šmeižti kiekvieną tautinį veikimą, kaip kokį nedoraius prasizengimą prieš Amerikos lietuvių visuomenę. Jų nusistatymu, tautinių įsitikinimų Amerikos lietuviams neuri teisės gyventi ir veikti.

Komunistų "tautiškumo" kelią paliūdią dar ir tas faktas, kad jie didžiausiu įtuzimu puola ir plūsta bei niekina kiekvieną Lietuvą aplankiusį amerikietį, kuris sugrįžęs Amerikon nešmeižia ir niekina Lietuvos. O jei dar kuris gavo kokį pagyrimą ar dovaną Lietuvoje, tai sveikas žuvis! Komunistų spauda dergs tokį be jokio perstojojimo, visokiais išmisiais operuodami niekš kiek tik komunistiškos išgalės leidžia.

Pastaruoju laikų visos komunistų didžiosios patrankos sukondensuotas prieš Chicagos Pirmyn choro dirigentą p. K. Steponavičių. Dabar p. Steponavičius jau "fasistas", nes gavo pagyrimą Lietuvoje, net ordinu apdovanotas. Jei drįso ordiną priimti: tai jau didžiausias "darbininkų priešas". O kas blogiausiai, tai p. Steponavičius nekaltai blogai apie Lietuvą. Jis net drįsė pagirti vertus pagyrimo dalykus Lietuvoje. Buvęs "pažangus draugas" ir šitaip iškrupo iš anti-lietuviškos pažangos kelio. Ar tai ne baisu?

Komunistams labai baisu, kuomet Amerikos lietuviams gražia: atsiliepa apie Lietuvą. Jie norėtų, kad visi tik blogai apie savo senąją tėvynę kalbėtų, gelbėdami raudonųjų fronto kongresininkams demoralizuoti, mulkinti ir išnaudoti Amerikos lietuvių visuomenę.

Reikia pasigalėti, kad yra tokių neišmanėlių Amerikos lietuvių gyvenime, kurie tiki, kad komunistai jau atsivertė prie tautybės ir pastoję gerais lietuviams. Mat nelengva pažinti komunistinės veidmainystės gudrybes.

SPAUDOS APŽVALGA

Lietuvos Reikalams — Nieko

Kairiųjų spauda didžiuojasi "kongresinių" pikniku Maynard, Mass. kuriame sako, buvę 7.000 žmonių ir 2.500 automobilių. Kalbėjo Tėvynės redaktorius Jurgelionis, adv. Bagočius ir iš Ispanijos grįžęs kareivis Gasparas. Tie karštbarniai tą 7.000 žmonių minia tiek sujudinę, kad ji sumetė Ispaniją \$31.13, reikią mažiau, negu po pusę cento nuo žmogaus! Lietuvių tautos, valstybės ar liaudies reikalų mūsų tautinės organizacijos redaktorių ir jos garbingas prezidentas, matyti, nepirsiminė, nes jokių aukų lietuvių reikalams nerinkta. Lietuvai, reikią, įvykdyta Grigaičio obalsis "nei cento". Lietuviai tauta, be abejo, bus "dėkinga" kongresininkam.

Randok, Jeruzale

Kito SLA seimo metu rinka nosinaitėms bus didelė ir apyvaringa, nes vienas civibeklopas Vilnyje štai ką tautininkams pranašauja: "Tautininkų valdymas SLA jau pasibaigė. Kol kas jie dar turi bent Vinišką ir Mockų, bet ir šie po kelių rinkimų jau Pildomojoje Taryboje nebūna. Prieš tautininkai turi rengtis".

Randok, Jeruzale ir kiek griaudžias asarėles! Bet Vilnis, iš širdies gerumo, siūlo tačiau, ir viltį: sako, sandariečiai priėdėkite prie kongreso (Lietuva teršti) — gal tada Vinišką ir Mockus bus palikti.

Džirkšt ir Nėra!

Brooklyno kolonijoje per 20 metų komunistų srovei ištikimai dirbo lietuvis J. Buivydas. Pernai jo pasaulėžiūra pasuko liberaline kryptimi ir jis pradėjo abejoti. "Ar ištikrųjų komunistai gali taip visuomenę sutvarkyti, kad visi dirbs pagal galia, o aprūpinti bus pagal reikala". Be to, jam keistas pasirodė ir lietuvių komunistų partijos centro biuro sąstatas, į kurį įeina: A. Bimba, E. Jeskevičiūtė, J. Bondžinskaitė, R. Mizara, D. M. Šolomska, P. Pakalniškis, V. Bovinas, J. Kairys, ir Duobinis. Vieni jų gimėnės, kiti dirba Laisvės įstajgoje. Buivydui čia pasimatė "viena familija".

Ta "familija" susirinko, susaukė du susirinkimus, pasikvietė draugų, ir 22 balsais prieš vieną nutarė duoti Buivydui vilko bilfetą iš partijos. Minčiu skirtumo komunistų partija ne pabrėžia. Tai, kaip gyvena, kelpa, miršk, kad visą laiką ir lenkų

LAK. P. ŠALTENIO LAIŠKAS IR DALIS IGYTŲ IŠPŪDŽIŲ

Šiomis dienomis, Dariaus Girėno Aeroklubo sekr. Antanas Alekna, gavo laišką nuo lak. Povilo Šaltenio. Laiško turinys labai įdomus, užtai jį ir talpiname, kad VIENYBĖS skaitytojai ir to žygio rėmėjai galėtų norš šiek tiek susipažinti su atstovo peryventu momentu ir jo išpūdžiais. Taip pat lakūnas siunčia nuoširdžiausius sveikinimus visiems rėmėjams. Jis labai apgalvotai, kad negalįs kiekvienam atskirai pasiusti sveikinimus. To laiško turinys yra: Gerb. Drauge, Antanai!

Tik grįžau iš Varšuvos ir radau jūsų laišku, už kurį širdingai tariu acū. Iš jūsų laiškučio supratau, kad per palyginamai trumpa laiką įvyksta daug naujų dalykų. Vakaro rodos šiaudai, o jau šiandien senacinės naujienos.

Auku rinkimo knygas, kurias išsivežiau tvarkyti, tai dar neteko nei pažiūrėti. Tas laikas taip greit bėga, kad nežinau nei už ko griebtis. Bet prižadau, kad jas gausite pilnoje tvarkoje pirma negu aš grįšiu. Labai gerai, kad nutarėte visų aukotojų vardus ir aukas skelbti per spaudą, kaip tik aš surįšiu. Tai bus patikrinimas sąskaitos ir kartu visuomenės sužinos kiek ištikrųjų sukelta tam tikslui pinigų.

Vargais negalais visgi nuvykau į Vilnių. Labai norėjau nulekti su Amerikos lietuvių dovana ir parodyti broliams vilniečiams amerikiečių nuoširdumą tėvynei. Bet lenkai neįsileidė. Turėjau daug rūpesnių, kol gavau lenkų vizą. Ir visgi gavau į 10 dienu. Į Vilnių skridau lenkišku lėktuvu. Vilniuje išbuvau net penkis dienas. Gan plačiai susipažinau su Vilniaus lietuviams ir pačiu miestu. Kalbant apie Vilnių, tai liūdėnas vaizdas, daugiau nieko. Dinginti mūrai samanomis apaugę lūdią, kad kadaise buvo istorinis miestas, bet dabar apgriuve, visai netaisomi duoda suprastai kiekvienam, kad prasto šeiminko rankose.

Vilniuje aplankiau Rasų kapines, kur mūsų tautos garbingi vyrai amžinu miegu ilsisi. Gedimino pilies griuvėsius, Katedra, kur Lietuvos kunigaikščio šv. Kazimiero grabas ir gal ten pat D. L. K. Vytauto grabas ir kaulai ilsisi. Vilniaus lietuvių studentai, mokytojai, redaktoriai ir mums visiems žinomas Žilmaras mane visur apžiūrėjo ir aiškina, kaip nemiršk, kad visą laiką ir lenkų

šnipai paskui sekiojo. Taip pat aplankiau seną Trakų pilį. Ištikrųjų kažkoks skausmas suspaudžia širdį, kai pamaniai, kad čia Vytauto gimtinis kampelis. Įdomi labai graži piliis (dabar kasinėjama). Lietuviai visur mus pasitinka ir į mus lietuviškai kalba. Net viena žemėlė puolė ant kelių sakydama: "Jūs čia neatėjote iš Lietuvos. Jumis Dievas iš dangaus "vozduku" atnešė". Jau šis dalykas aiškiai sako, kad žmonės labai išsilgę lietuvių, o lenkišką persekiojimas visiems įgriso.

Iš Vilniaus skridau į Varšuvą. Čia ir labai blogas išpūdis. Žmonės suskurdė. Aplankiau Lietuvos pasiuntinybę, susipažinau su keletu lietuvių ir rugsėjo 7 dieną skridau į Vilnių ir atgal į Kauną.

Rugsėjo mėn. 8 d. įvyko Lietuvos kariuomenės šventė. Buvau garbės svečiu. Atydžiai žiūrėjau į visus karo pabūklus, parado metu. Šventė įvyko Kauno aerodrome. Po visų iškilnių buvo bendri pietūs. Taip ir praėjo malonioje aplinkumoje diena.

Šį laišku, rašau iš Nidos Sklandymo mokyklos. Čia tai tikras Lietuvos rojus. Labai grauzas pajūris ir smilčių kalnai. Susipažinau su visais lakūnais. Viskas mane labai žavė, tik gaila, kad čia ilgai negalėsiu būti, nes jau reiks grįžti į tėviškę ir rengtis kelionei į Dėdės Samo žemele.

Igytų labai daug malonių išpūdžių parveši visiems garbingos dovanos talkininkams. Ir jei proga bus, stengsiuos gyvu žodžiu jus išreikšti. Perduok geriausius linkėjimus visiems Amerikos lietuviams.

Nacių naujas cepelinai. — Amerikoje sudegus cepelinui Hindenburg, kuris tuo laiku buvo vienas didžiausių, kokių Vokietija kada pastatė, jie pradėjo statyti naują kuriam davė "Graf Zeppelin" vardą.

ATIDARYTA LIETUVOS SEIMO RUDENS SESIJA

Rugsėjo 15 d. Lietuvos Seimas susirinko rudens sesijos posėdžiams.

Pirmąją dieną įvyko Seimo penktosios sesijos atidaromasis posėdis, į kurį atvyko ministras pirmininkas Vl. Mironas, vidaus reikalų ministro S. Leono lydimas. Nemažas būrys atvyko vidaus ir užsienio laikraštininkų. Ministras pirmininkas Vl. Mironas perskaitė Respublikos Prezidento Antano Smetonos pasirašytą aktą, kuriuo jis tą dieną sušaukė Seimą į penktosios sesijos pirmąjį posėdį. Perskaitytas aktą, Seimo nariai pagiedojo Tautos himną.

Ministras pirmininkas Vl. Mironas perdavė Resp. Prezidento Antano Smetonos linkėjimus Seimui sėkmingai dirbti šioje sesijoje ir pareiškė, kad Respublikos Prezidentas tikisi, kad Seimas, jau turįs dviejų metų patyrimą, savo darbus plės su didesne energija ir atsidėjimu mūsų brangiosios tėvynės naudai. Toliau linkėdamas Seimui vyriausybės vardu sėkmingos darbuotės, pabrėžė, kad Seimo darbuotė yra nelengva. Ypač šiuo metu, kada pasaulio rimtis yra tokia, ir mūsų Seimas su vyriausybe turi būti vieningi ir kiekviena žingsnį su atsidėjimu visapusiškai nagrinėti, kad sustiprintume mūsų valstybę, kad sustiprintume mūsų vidaus padėtį, nuo kurios priklausom mūsų patvarumas ir tolesnė plėtotė. Ministras pirmininko žodis palydėtas karštu plojimu.

Seimo pirmininkas inž. Šake Seimo vardu išreiškė padėką Prezidentui, min. pirm. Vl. Mironui ir visai vyriausybei, ir savo kalboje pažymėjo, kad dviejų metų Seimo darbai įrodė, kad jis ejo darniai su vyriausybe.

Seimas tuojau pradeda svarstyti eilę svarbių klausimų.

T.

LIETUVOS RADIJĄ GIRDĖS AMERIKA

Dabartinės Lietuvos radijo stotis Kaune buvo pastatyta 1925 metais. Tada ši stotis buvo pavadinta galingąja, nes ji buvo viena stipriausių Europoje. Berods, radijas daro nuolatine ir didelę pažangą, ir todėl per keliolika metų Kauno galingoji stotis pateko į silpnųjų eilę. Rusai, lenkai ir vokiečiai pasistatė galingesnių stotijų, kurios kauniškę nustelbė.

Jau seniai buvo jaučiamas reikalas arba Kauno radijo stotį sustiprinti ar pastatyti visai naują stotį. Tačiau metai iš metų šis reikalas buvo atidėliojamas. Per tą laiką lenkai pastatė Vilniuje naują didelę stotį, taip pat rusai užbaigė savo stotijų statybas. Dabar jau yra paaiškėję, kokią reikia Lietuvai turėti radijo stotį, kad ji kaimyninių stotijų nebūtų nustelbiama. Taigi, siemiet imtasi pertvarkyti Lietuvos radijo reikalus. Nusistatyta pastatyti naują, didelę, modernišką radijo stotį, kuri atitiktų dabartinės radijo pažangos reikalavimus.

Vyriausybė jau priėmė įstatymą naujai radijofoninai stotčiai pastatyti. Stotis statoma ties Babtai, Juodonių ir Sitkūnų kaimų apylinkėse, apie 15 km. nuo Kauno. Stotis bus kiek toliau nuo Kauno, kad jos veikimai netrukdytų įvairūs elektriniai įrenginiai, kurie yra mieste.

Numatyta prieš stoties įrengimą radijofoninį siustuvą su nukreiptomis į Ameriką ilgomis ir trumpomis bangomis. Šį siustuvą įrengus, Lietuvos radijo programos galės būti klausomos ir Jungtinėje Valstybėje. Ypatingai radijofoninis siustuvas galės patarnauti užsienio lietuvių spaudai. Amerikos ir kitų šalių lietuviški laikraščiai tą pačią dieną galės gauti žinias iš Lietuvos. Dabar užsienio lietuvių laikraščiai žinias iš Lietuvos tegali paduoti savo skaitytojams gerokai pavėluotai. Telegrafu žinių perdavimas labai brangiai kaštuoja; brangus žinių siuntimas ir oro paštu, ir vis vien ne taip jau greitai pasiekia adresantus. Platus rašiniams siųsti tenka naudotis paprastu paštu, o tokiu keliu korespondencijos persiuntimas ilgai trunka.

Todėl naujosios radijo stoties pastatymas Lietuvoje bus labai reikšmingas ir užsienio lietuviams.

Normalus stoties nešamosios

bangos galingumas bus 60 kilovatų; be to, bus atsarginiai įrenginiai, kurie leis, reikalus atsitikus, stoties galingumą padidinti iki 120 kilovatų. Toks stoties galingumas yra visiškai pakankamas ir ji kaimyninių stotijų nebus nustelbiama.

Stoties statyba atiduota anglių firmai Standart Telephones and Cables Ltd. Firma stotį apsiėmė pastatyti iki ateinančių metų rudens už apie milijoną litų. Ta suma firmai bus sumokėta per trejus metus.

Valstybės radiofonas Kaune netrukus statydis naujas patalpas, kurios leis radiofonui išplėsti ir patobulinti radijo tarnybą.

SIEMET DIDESNĖ UŽSIENIO PREKYBA

Lietuvos turėjimui bei kultūrėjimui didžiosios reikšmės turi prekyba su užsieniais. Lietuva užsieniams daugiausia parduoda savo žemės ūkio produktų perteklių, o užsienio prekyba netrukus atsiūsis naujas patalpas, kurios leis radiofonui išplėsti ir patobulinti radijo tarnybą.

Lietuvos turėjimui bei kultūrėjimui didžiosios reikšmės turi prekyba su užsieniais. Lietuva užsieniams daugiausia parduoda savo žemės ūkio produktų perteklių, o užsienio prekyba netrukus atsiūsis naujas patalpas, kurios leis radiofonui išplėsti ir patobulinti radijo tarnybą.

Centralinis statistikos biuras paskelbė žinias, kad per rugpiučio mėnesį Lietuva į užsienį išvežė prekių už 18.400.000 litų, o iš užsienio įsivežė už 18.000.000 litų.

Per šiu metų pirmuosius aštuonis mėnesius iš Lietuvos išvežta prekių už 155.000.000 litų, o įvežta už 147.300.000 litų. Pernai per tą patį laiką išvežta už 127.700.000 litų, o įvežta už 135.500.000 litų.

Tokiu būdu siemiet bendrai didesnė prekyba su užsieniais, be to, ta prekyba siemiet rodo aktyvų Lietuvos naudai, nes už didesnę sumą parduota, negu pirktą užsienio, pernai buvo atžagariai. Pernai užsienio prekyba Lietuvai rodė 7.800.000 litų pasyvą, o siemiet 8.500.000 litų aktyvą.

T.

KAS KUR KAIP

Antanas Alekna

Versalio sutartis kaip nereikalingas popiergalis numesta į gurba! Jos kritimas, valstybių vyrų tarpe, kurie ją diktavo, nesukėlė tinkamo ir rimto trenksmo. Nežinia ar tai nebuvę matoma rimto pavojaus ateityje, ar tik buvo leista Vokietijai truputį daugiau apsiginkluoti?

Bet nežiūrėt to, Hitleris pasitikėdamas pavyksiu žygiu ir Versalio sutarties lengvu atsikratymu — kovo mėn. 7 d. 1936 metais, su keliais šimtais tūkstančių kareivių įžygiavo į Reino laisvąjį kraštą. Nei Prancūzija, nei Anglija jam nesipriešino. Reino kraštas jo.

Hitlerio trečias žingsnis buvo Austrija. Versalio sutarties lengvas atsikratymas ir laisvojo Reino krašto prijungimas, ne tik išūkdė jame savimi pasitikėjimą, bet pasitikėjimą juo visos Vokietijos piliečių. Tas Hitleriui ir pačiai nacių organizacijai buvo reikalingas.

Be visa to, Hitlerio nacių partijos planai, palaikyti Austrijos nepriklausomybę, buvo planingai ir apgalvotai paruošti. Sprendžiant tik iš to, kad nei vienas šūvis nebuvo paleistas ir jokio pasipriešinimo neįvyko iš Austrijos piliečių pusės laidojant savo valstybės nepriklausomybę po nacisčia svastika. Ir taip, kovo mėn. 13 dieną, 1938 metais Austrija buvo pavadinta — Vokietijos Reicho provincija. O apie tai, kitų valstybių žmonės tik spaudoje skaitė pranešimus ir statė sau įvairius klausimus, kas bus toliau? Kuri kita valstybė bus sekanti po Austrijos?

Čekoslovakija, kuri kaip ir Lietuva, savo nepriklausomybę atgavo tik po didžiojo karo. Lietuvių tauta ir čekoslovakai dėl savo valstybės laisvės daug kovojo. Nėra paslaptis, kad per didįjį karą, Amerikoje, Rusijoje buvo organizuojami batalijonai kovai už tautos laisvę. Nėra paslaptis, kad tai kovai vesti čekoslovakai siuntė dideles pinigų sumas. Dabar jie viešai spaudoje pasisako, kad savo valstybės 20 metų sukakties proga ir apsaugojimui savo valstybės laisvės, tiksliai jau išplaukė. Visai nestebėtina, kad čekoslovakų kariuomenė, ne tik gerai išlavinta ir paruošta karui, bet gaisrų ir moderniškesniais ginklais apginkluota. Taip! Šioji valstybė yra sekanti po Austrijos, Vokietijos nacisčiai svastikai. Bet tauta kultūringai ir vieningai nusiteikusi, kuri pasiryžusi už savo teritorijos padą kariauti iki paskutinio vyro, kyla klausimas ar Hitleriui pavyks ta maža, bet kieta kaip riešutas valstybę perkasti?

Vilniaus gedulo diena jau čia pat. Kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet lietuvių tauta pasipuos liūdesio skraiste. Kiekvienoj lietuvių kolonijoje turi būtina įvykti susirinkimai kuriuose turėtų būti apkalbami dabartinio karo audrų pavojus ir mūsų sostinės Vilniaus likimas. Su gausingėmis aukomis prisidėkime prie Ginklų Fondo ir prie Vilniaus Vadavimo Fondo. Kas žino, gal jau netoli toji valanda, kada Vilniaus klausimas rimtai bus sprendžiamas. Ypatinai, kada Europoje slankioja juodi karo šešėliai.

Šiemet Brooklyne, vadovaujant Amerikos Lietuvių Tautinio Jaunimo Sąjungos Centru ir atstovaujant eilei kitų tautinių organizacijų, Vilniaus Gedulo minėjimas įvyks spalio mėn. 8 d., Susivienijimo salėje. Šis susirinkimas turi būti masinis. Kiekvieno lietuviu pareiškia pačiam jame dalyvauti ir kitus paraginti.

APIE ILGOSIOS SALOS LIETUVIUS

(V. Uždavinio radijo kalba chicagiečiams)

Kai aš dabar atvykau į Chicago iš Ilgosios Salos (Long Island) galo, tai atrodo, kad atvykau iš pat žemės krašto. Nepaprasta tai Ilgoji Sala, kuri prasideda New Yorko priemiesėiu Brooklynu ir baigiasi už 125 mylių paprastu kaime liu ir baltu švyturiu Mauntuck vardu vadinamu. Long Island saloje yra nemažai turtuolių, milijonierių, kurie ten gyvena gražiose parkuose ir rūmuose, vasaros metu maudosi Atlante, savo privatiuose paplūdimiuose, arba jūsiškiai tariant "byčiuose". Tarp turtuolių-milijonierių gyvena nemažai ir gražiai prasigvenusių lietuvių. Štai Babylon miesto gyvena tokis simpatiškas lietuvis Andrius Lapė... Paprastai mes sakome, kad gudrus kaip lapė. Ir šis manė aplankytas Andrius Lapė taip pat gudrus, gudriai ir gražiai veda savo būdą, bet jis nuosirdus, ne taip kaip paprasčia lapė, kurią mes laikome apgavike ir melage. Su Andriumi Lape kartu gyvena ir jam dirbti padeda jo žmo na Pranė Lapienė, rašytoja, ji nemažai rašinėja Amerikos lietuvių laikraščiuose. Abu Lapės, laiko gražiu viešbutį ir valgyklą, viešbutyje turi 23 kambarius, kurie vasaros metu visi užimti būna. Netruksta svečių ir dabar.

Kitas simpatiškas lietuvis, geras tautietis, Jurgis Sliakys, gyvena prie Rankankoma ežero, miškuose, kur laiko restoraną ir gerai vėrciatis. Ne toli nuo jo miškuose vėl radau restoraną, kuris vadinasi Sabal's Tavern... Ir nepamanyčiau, kad Sabal yra ne kas kita, kaip lietuviškas Jonas Sabaliauskas iš Šiluvos. Nuo Sabaliausko nepertoliausia ir Jan kų panašus bižnis. Dar Joku baltis taip pat miškuose kažin kur su bižniu pasislėpęs, o lietuvis bižnierių Treigys So. Jamesporte. Žinomas visame Long Islande, visur mačiau jė kabinėtas jo gražias fotografijas.

Be šių ir kitų lietuvių bižnierių Ilgoje Saloje, yra nemažai ir ūkininkų. Aplankiau vieną, bet gana stambų lietuvių ūkininką-pienininką. Jo ūkis vadinasi Broadway Dairy Farm, o pats šeimininkas-ūkininkas cikras džūkas Jonas-Janka Budėnas, kilęs iš okupuotos Lietuvos, nuo Varėnos, iš Barcių kaimo, o jo žmona iš Kamorūnų... Iš ten atvyko Amerikon prieš 33 metus, atvyko be nieko ir pradėjo dirbti prie žemelės, verstitis ūkininkavimu. Pradėjo iš maža, o dabar Janka Budėnas turi 150 akerių derlingos žemės, puikias trobas, tiesiog didelį dvarą, kuriame ganosi 60 melžiamų karvių, iš kurių kasdien išmelžia apie 1000 kvortų pieno, kuri čia pat perdirba, muša sviestą, spaudžia sūrus ir parduoda. Sako nereikia nei į New Yorką važti, ten pat apylinkės miesteliai jo pagamintus produktus praryja...

Laiko Budėnas ir keletą šimtų vištų, bet kai aš paklausiau, kiek jis laiko vištų ir kiek sudeda kiaušinių, tai jis tik ranka numojo: "višta ne gyvulus, nei aš jų skaitau, nei aš jų pašau..."

Nebijo darbo ir gražiai verčiasi ir kitas džūkas Alfonsas Zabita, kuris gyvena Southampton, toje pačioje Ilgoje Saloje. Jis yra kilęs iš Alytaus miesto. Ten gyvena jo motina. Zabita turi ne didelį ūkėlį, keletą karvių ir keletą arklių, bet svarbiausia jis turi porą sunkvežimių (truckų), kuriais jis veža Southamptono turtuoliams žemes, akmenis, medžius, taisytiems sodus, daržus ir kita. Zabitienė slavokė iš Jugoslavijos, bet... paklausytumėtė kaip ji puikiai lietuviškai kalba, net miela.

Į New Yorko ligi Babylono miesto apie 35 mylios. Traukinys normaliu laiku neina ir valandos laiko, o kai aš važiauvau ten rugsėjo 21 dieną vakarą, tai teko važiuoti daugiau kaip tris valandas, nors važiauvau tuo pačiu traukiniu... Bet jūs turite atsiminti, kad tą dieną kaip tik ties Ilgąja Sala

praužė baisi audra, bausis vėsu las. Kelias buvo išplautas, daug kur medžiais užverstas, taip kad visi Long Island traukiniai stūmėsi kaip seni ratai paskui liėšą kumelaitę.

Ameriką galėčiau pavadinti elektros šviesos šalimi. Čia elektra labai pigi ir šviečia ji visur, kur reikia ir ten kur dažnai nereikia. Bet kai atvykau į Baybyloną tai visur buvo taip tamsu, kad anot tos pasakos, nors akin pirštu durk... Manau, tai tau ir šviesioji Amerika. Babylon miesto nušviesti pamiršo... Einu taku graibydamašis ir trepsėdamas, nagi žiūrau, kad ant kelio sugrįžus medžiai ir telefono stulpai... Vadinasi čia audra ir šviesą nutraukė ir medžius išlaužė ir kitų nelaimių pridarė. Lapių viešbutis "Hotel Babylon" tamsioje, tik ant baro ir ant staliuku, kaip per žydų šabesą žvakučių pristatytą. Neįprastas vaizdas Amerikoje. Ir žvakių sunku gauti buvo, o kur gavo, tai bent penkis kartus brangiau už žvakę emė.

Čia tai čia, bet kai kitą dieną ir su Andriumi Lape ir su Jurgiu Sliakiu pavazinėjau po visą salą, kai nuvažiauvau į Westhampton, Southampton ir kitus "hamptonus" bei kitais vardais vadinamus miestelius, tai ir žiūrėti bausi: išversti iš šaknų šimtamčiai medžiai ir užversti ant kelių arba ant namų stogų, tankiai sutriušinti namai griūvančių medžių, tankiai vėjo nulupinotos stogų plytelės ir išmėtytos po apylinkę, sugriauti garaai ir kiti mažesni pastatai. Vienoje vietoje visiškai sutriušinta atskirai stovėjusi bažnyčios varpinė ir var pas iškritęs suklietas. Kai kur kelias taip užlietas, kad automobilius plaukte plaukė... Jūrus pakraštėje buvusieji laivai ir laiveliai apversti ir sutriušinti, išmesti toli ant krantų, smarkios vandens bangos pagavo ne vieną arčiau buvusią gyvybę, ne vieną arčiau nužudė grūviantieji medžiai bei stogai. Seniai tokias dienas Ilgoji Sala bemačė... Ir Janka Budėnas palikęs be vandens ir elektros Ir Jurgis Sliakys nebeteko kelių didžiulių medžių iš savo sodelio, o didieji medžiai grūdami sutriušino jo daržo abejus vartus ir staliukus sodelyje...

Audros tačiau praužia, praėina ir gyvenimas vėl grįžta į normalę vėžes. Grįš palengva jis ir Long Islande.

Tuo tarpu Europoje dar nesibaigė kitokios rūšies audra, kurią ruošia patys žmonės, ne gamta. Kuo šita audra baigsis, kol kas niekas negali pasakyti. Ši audra Europoje siaučia netoli Lietuvos, todėl svarbu ir lietuvių tautai gerai susiorientuoti, nelįsti ten, kur nereikia, vėningai ginti savo teises ir reikalus, laikytis didesnės vienybės ir mes išstversime.

Čia pat Spalių 9-ji diena, kuri mums primena skaudžią skriaudą, Vilniaus pagrobimą. Turim minėti visi tą dieną, kul tūringomis priemonėmis siekti savo sulaužytų teisių atitaisymo ir mes tai atsieksime. Pasaulis laikosi ne audromis ir ne pašau...

"DIRVA"

Tautinis savaitinis laikraštis eina 23-ti metai Redaguoją žinomas rašytojas K. S. KARPIUS Prenumerata metams: Amerikoje \$2.00, Pusei metų \$1.00. Ekstra: kurie vasaros metu išsirašys DIRVA, už \$2.00 gaus per 15 mėnesių. Susipažinimui viena laikraščio laida siunčiama dykai. Adresuokite: "DIRVA" 6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio.

klastomis, bet giedria saule, kuri visus šildo ir gaivina, o skriaudėjai tik laikinai jėga kitus pavergia.

Lietuvių tauta rami ir darbšti tauta. Dirba ir neblogai iš savo darbo gyvena. Taip yra su Long Island salos gyventojais lietuviams, tą patį galėčiau pasakyti apie Chicagos ir kitų vietų mano brolius lietuvius. Dirbkime, supraskime vieni kitus ir mes visas audras išstversime.

Nidoje iš 10 metrų aukštumos su sklaidytuvu nukrito sklaidymo mokyklos viršininkas Zaltauskas. Sklaidytuvus sudužo, o lakūnui nulaužta koja; jis tik po dviejų valandų atgavo sąmonę. Lakūno gyvybei pavojus negresiaš.

Lietuvos generalinio konsulo pakvitavimas, Nr. 12

Lietuvos Gen. Konsulato gautos aukos Apsigynimo Fondui: 1. Brooklyn. N. Y. Dariaus Girėno Klubas per pirmininką p. Bronių Mockų \$50.00 2. Los Angeles. Calif. lietuvių per A. Babiczą \$10.78 3. Montreal. Canada. p. Vaidala-Smith Vilniui Vaduoti Sąjungai per kun. J. Bobiną \$150.00 4. Worcester. Mass. VV. S. Jurgio Dr. ja. Birutės Dr. ja. SLA 318 kuopa. per J. Mozuraitį \$100.00 Viso \$310.78 G. K.

VIENYBĖS SKAITYTOJŲ — PRENUMERATORIŲ DEMESIUI

Gerb. VIENYBĖS prenumeratorių tarpe yra gerokas skaičius nesumokėjusių prenumeratorių. Jei tuos pinigų gautume greitai laiku, mūsų dienraščio išlaikymas žymiai mums palengvėtų.

Visiems gerai žinoma, kad laikraščio negalima išleisti be pinigų. Ypatinai dienraščio leidimas daug pinigų reikalauja. Brangiai kainuoja popiera, spaustuvių reikalingi įrankiai, paštas ir kitos reikmenys, jau nekalbant apie staibą darbininkų algas. Negaudami laiku prenumeratorius iš savo skaitytojų, susitinkame su dideliais sunkumais dienraščio palaikymui, ypač vasaros metu.

Šiuo maloniai prašome visus tuos gerb. VIENYBĖS skaitytojus, kurių prenumerata užsivilkus, neatidėliojant prenumerata atnaujinti ir prisistigti pinigų VIENYBĖS administracijai. Kurių gerb. skaitytojų prenumerata užsivilkus už ilgesnį laiką, prašome bent pagal Jūsų išgalės sumokėti tiek skolos, kiek galite. Žinome, kaip sunku šiandien darbo žmonėms už laikraštį prenumerata užsivilkus, kuomet ekonominis sunkulais visus slėgia. Bet gi ir laikraščio negalėtume išleisti, jei skaitytojai prenumeratorius nemokėtų. Mes nenorime nutraukti dienraščio siuntinėjimą tiems skaitytojams, kurie neišgali laiku prenumeratorius užsivilkus. Bet gi mes pasitikime tokių skaitytojų gera valia ir gerais norais, kad prie pirmiausių galimos progos užvilkintą prenumerata užsivilkus.

Prašome visus gerb. skaitytojus, kurių prenumerata pasibaigus, neatidėliojant atnaujinti savo prenumerata. Skolininkai prašomi bent pagal išgalę savo skolą sumazinti. Laukiame visų kooperacijos dienraščio palaikymui ir tobulinimui. VIENYBĖS ADMINISTRACIJA

BALTIMORĖS LIETUVIAI BIZNIERIAI IR VIENYBĖS DIENRAŠČIO RĖMEJAI

O. BROOKS TAVERN ALUS — VYNAS — LIKIERIAI 504 WASHINGTON BLVD., BALTIMORE, MD. Lithuanian Federal Savings and Loan Ass'n. Paskolos užtikrintos iki \$5,000.00 Kampas HOLLINS ir PARKINS STS. BALTIMORE, MD.

The NEW EMPIRE TAILORING COMPANY MOTIEJUS MILAN ir JUOZAS MILAN, Savininkai JUOZAS GUTAIŠKAS, Vedėjas 744. 750 N. EUTAW ST., BALTIMORE, MD.

JOHN GREBLIAUSKAS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS 423 S. PACA STREET, BALTIMORE, MD. Tel.: PLAZA 1350

Vienintelis Baltimorės Lietuvių Night Klubas J. DEKENIS ir P. WEISENGOFF, Sav. 1417 W. BALTIMORE STREET, BALTIMORE, MD. Phone: Gilmore 2010 Šokiai kas vakaras

CHAS. B. KUČAUSKAS IR SŪNUS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI 637 S. PACA STREET, BALTIMORE, MD. Tel.: SOUTH 0083

Boulevard Battery ir Armature Service Co. PETER B. KELLY, Manadžeris 517 WASHINGTON BLVD., BALTIMORE, MD. Tel.: CALVERT 2938

KAZIMIERAS AKELAITIS Lietuvių Marylando Profesionalų ir Biznierių Draugijos Pirmininkas

SIMONAS LEVONAVIČIUS Krauvėjų dirbtuvės savininkas 516-21 E. BALTIMORE STREET, BALTIMORE, MD.

VIENYBĖS KNYGŲ SARAŠAS

Table listing various books and their authors, including titles like 'KUNIGAS (apysaka)', 'LIETUVIŲ Tautinė Ideja Istorijos Šviesoje', 'LIETUVOS KELIAIS', etc.

VIENYBĖS SKAITYTOJAI užsisakydami šias knygas šias knygas už pusę čia pažymėtos kainos.—Su užsakymu turi būti siunčiama ir pinigai. Užsakymus siųskite su aiškiu savo adresu. VIENYBĖS ADMINISTRACIJA, 193 Grand Street Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖ

Išvyko į Clevelandą

Penktadienį, rugsėjo 30 d. į Clevelando Lietuvių Kultūriniam Darželyje iškilmės, kurios įvyko spalio 2 d. sekmadienį, iško Lietuvos svečias mjr. S. Narušis su žmona, p. Trečiokienė, p. Sinusienė ir p. Lelesienė. Vyko automobiliu.

Kaip yra žinoma, mjr. S. Narušis atvežė iš Lietuvos Dr. Vinco Kudirkos biustą, kurį padovanojo Lietuvos Karininkų Ramovė ir spalio 2 d. šis biustas pastatytas ir pašventintas Clevelande Lietuvių Kultūriniam Darželyje. Iškilmės buvo didžiulės ir įspūdingos.

Išvykusių iš Clevelando dar negrįžo. VIENYBĖJE bus plačiai aprašyta įvykusių iškilmų eiga.

MOTERŲ VIENYBĖS SUSIRINKIMAS

Trečiadienį, spalio mėn. 5 d. 8 val. vak. šaukiamas Moterų Vienybės gausus susirinkimas. Susirinkimas įvyks Susivienijimo salėje, 197 Grand Str., Brooklyne.

Kviečiamos atvykti visos narės. Po vasaros atostogų su nauja energija, didesniu pasiryžimu stosime į kultūrinį ir visuomeninį darbą. Mūsų darbas kilnus ir didus. Mums viliasi ir tikisi mūsų vadovavimo ir pagalbos jaunesnės kartos ir plati visuomenė. Mūsų darbas vyraujantis. Mūsų turimomis spėkomis ir pasiryžimu tiesiame tiesų kelią savo ir kitų atečiai.

Moterų Vienybės valdyba

1,200,000 MOKINIŲ PATIKRINTA SVEIKATA

Rugsėjo mėn. 29 d. buvo patikrinta New Yorko mokyklų mokinių sveikata ir kartą išegzaminuoti ir nosis, dantys, klausos, gerklė. Mokyklų vadovybė su daktarais ir sesutėmis darba atliko. Mokyklų klinikos buvo užpildytos mokiniais ir mokinių tėvais. Mokinių tėvai turėjo suteikti žinias apie vaiko valgį, miegą, pamokų ringimą, praleidimą laisvo laiko ir kitas gyvenimo sąlygas. Kiekvienas vaikas buvo atskirai išegzaminuotas ir sveikatos tikrinimo daviniai bus pasiūstas tėvams.

Jeigu tėvai neturės galimybių ar lėšų kreipti daugiau dėmesį į vaikų sveikatą ir medicalinę priežiūrą, mokyklos pasistengs suteikti nemokamą klinikų pagalbą.

Tėvams ir mokiniams buvo laikomos paskaitos ir suteikta patarimų apie sveikatą, prižiūrą, gydymą. Mokytojai apie savo mokinius iš savo prietvimo mokykloje atskirai patiekė patirtus davinius apie gabumus mokslė, bendrame susivokime, orientavimasi ir tt.

IŠ OPERETES CHORO PADANGES

Rugsėjo mėn. 30 d. 8 val. vak. Piliečių Klubo svetainėje, 280 Union Ave., įvyko Operetės choro narių susirinkimas ir pirmoji platesnė repeticija pradedant rudens sezono darbą ir stojant į muzikos ir lietuviškosios dainos kūrybinę ir platią dirvą.

Chorui vadovavo ir akompanavo senas choro veteranas p. Pijus Bukšnaitis, kuris davė praktinę pamoką. Padainuota keletą gražių dainų, pakartota anksčiau jau dainuotos dainos. Ruošiamasi dalyvauti Spalių 9 tos dienos minėjime, kuriame choras išpildys koncertinę dainą.

Po repeticijų, vienas iš choro steigėjų ir dabartinis choro pirmininkas Pr. Bajoras pasakė įžangiu kalbą pradedant choro darbą ir stojant į normalias vėžes. Dėkojo už gausų susirinkimą ir atsinešimą muzikos ir dainos darbui. Prieta prie kai kurių darbo ir praktikos pamokų reikalų.

Anksčiau chorui vadovavo ir pamokas teikė vienas iš pirmųjų choro tvėrėjų ir veteranų p. Ksaveras Strumskis. Bet dabar tiniu laiku jam būnant biznyje ir kitos aplinkybės neleisdžia pilnai atiduoti darbui ir vesti pamokas. p. Ks. Strumskis vien balsiai išrinktas choro garbės nariu ir dirigentu. Visose didesnės choro dalyvavimo programose p. Strumskis bus dirigentu. Išrinkimas gausiais aplo dismentais priimtas.

Chorui vadovauti ir pamokas vesti nutarta kviešti dainininkę p-lę Violetą Tamkiūtę. Chorui kooperuoti visais galimais būdais pasižadėjo p. P. Bukšnaitis ir visais atvejais stengsis dalyvauti ir pagelbėti darbo take.

Po to buvo iškelta keletas klausimų ir sumanymų. Nutarta po praktikos pamokų dažniau turėti šeimyniškus pasilinksminimus su užkandėle ir pan.

Susirinkimas baigtas su didesniu užsimojimu ir atsidavimu muzikos ir dainos darbui. Kitas choro susirinkimas įvyks spalio 7 d. 8 val. vak. toje pačioje svetainėje. Rep.

DAR TRYS LAVONAI RASTI PO AUDROS

Rugsėjo 28 d. rasti dar trys lavonai prigriususių žmonių, kurie dingo audros metu. Rasta South Shore Long Island, Frank Green rastas paliai Great South Bay, 4 mylios nuo Sayville. Tai 57 metų amžiaus vyras, gyvenęs Foster Ave., Sayville. Kiti lavonai yra Charles Lukas, 21 metų amžiaus ir Agnes Clerand, 65 metų amžiaus. Jų kūnus vanduo nunešė gero keliu gabalą.

New York'o Yankees laimėjo Amerikos čempionatą

ŠAUKIAMAS SLA 368 KP. SUSIRINKIMAS

Šį antradienį, spalio mėn. 4 d., 8 val. vak. Susivienijimo salėje, 197 Grand Str., šaukiamas naujos susitvėrusios SLA 368 kuopos narių susirinkimas. Kaip žinoma, ši nauja kuopa susitvėrė birželio mėn. pabaigoje iš keliolikos jaunų vyrų, kurių mintys ir anksčiau buvo panašią kuopą sutverti. Kai kurių senesniųjų vietos SLA kuopų veikėjų ir veteranų šis organizavimo darbas buvo prarastas ir sutverta nauja kuopa, kurios nariai yra jaunosios kartos žmonės.

Prieš stojant į darbą su pasiryžimu, energija ir naujomis jėgomis yra šaukiamas kuopos narių susirinkimas. Iš SLA centro valdybos yra gauta visiškai atsisakomosios knygutės, sertifikacijos ir apdraudos blankai ir kitos kuopos knygos. Belieka darba pradėti.

Tad šį antradienį visi naujosios kuopos nariai būtina dalyvaukite pirmame susirinkime. Yra reikalas aptarti daug svarbių dalykų ir kitų einamųjų reikalų. Sekr. P. Juknys

Tolimesnės oro sąlygos

Praūžęs viesulas pro Naujosios Anglijos ir Rytų valstybes gamtos sekėjai ir meteorologijos paduotomis žiniomis buvo užėjęs nuo Floridos pusiasalio, kur ten paliko irgi didelių nuostolių ir potvynį.

Dabar oro sekimo stočių pranešimu oras bus geras ir giedrus ilgesnį laiką su mažomis oro permainomis ir lietaus krituliais.

Didesnis oro spaudimas ir vėjuoti debesys randasi Kanados, Mississippi, Michigan valstybių teritorijose. Smarkesni vėjai siaučia Kanados ežeruose apylinkėse ir kai kuriose vidurinėse Amerikos valstybėse. Vakarų Amerikoje lietaus dažniau būna.

Skaitykite Vienybę

GRĮŽO OPEROS DAINININKAI

Pereitą ketvirtadienį, rugsėjo 29 d. iš Italijos grįžo garsūs dainininkai, kurie anksčiau dainavo Metropolitan operoje. Tai Beniamino Gigli, 1932 metais palikęs Metropolitan operą. Elisabeth Rethberg, žymi Australijos dainininkė lyrinis soprano, debiutavusi didžiojoje pasaulio operose ir Ezio Pinza, garsus Italijos basas.

B. Gigli pasiliks Metropolitan operoje dainuoti, E. Rethberg dainuos irgi operoje ir debiutuos kitose didesnėse operose, kaip Chicagoje ir kitur.

B. Gigli dainavo pereitą sekmadienį per radijo. Tai jo naujas debiutas atvykus vėl į Ameriką.

Vienybės Administracija daro vertimus iš įvairių kalbų: prancūzų rusų, anglų, latvių, vokiečių, lenkų ir kitų. Reikalui esant kreipkitės į Lithuanian Press Corporation, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y. Visus vertimus atlieka ekspertai.

VIENYBĖS KELEIVIŲ INFORMACIJŲ BIURAS

LAIVAKORTĖS IŠ IR Į LIETUVĄ

PINIGŲ SIUNTIMAS DOKUMENTAI SIUNTIMAI Į LIETUVĄ

Kreipkitės su pilnu pasitikėjimu Patarimai ir įvairios informacijos VIENYBĖ TRAVEL BUREAU 193 Grand Street Brooklyn, N. Y.

Vienybės knygyne galite pasirinkti geriausių knygų.

MIRĖ

Rugsėjo 30 d. Kings County ligoninėje mirė Edna Paukštis, 27 metų amžiaus. Vėlinė gyveno 381 Grand St., Brooklyne. Laidotuvės įvyks spalio 4 d. iš Angelių Karalienės bažnyčios. Bus laidojama šv. Jono kapinėse.

Kūnas pašarvotas namuose. Laidojimo reikalais rūpinasi graborius Juozas Garšva.

Dr. H. MENDLOWITZ

Perkėlė savo Williamsburgo ofisą į 522 BEDFORD AVE. netoli Taylor St. BROOKLYN, N. Y. Tel. EVERgreen 7-1312

PRIEIMIMO VALANDOS: nuo 1 val. iki 3 val. p. p. ir nuo 7 v. vak. iki 8 vak.

FLATBUSH OFISAS: 2220 Avenue J

Clement Voketaitis ADVOKATAS

50 COURT STREET, Brooklyn, N. Y. Tel. Triangle 5-3622

168 GRAND STREET, Tel. Evergreen 8-7179

HAVEMEYER 8-0259 RALPH KRUCH FOTOGRAFAS

65-23 GRAND AVENUE MASPETH, N. Y.

ĮVAIRIUS SKELBIMUS VIENYBĖS RAŠTINĖ PRIIMA KASDIEN

Nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro Iškiriant sekmadienius ir šventadienius TELEFONAS EVERgreen 7-7840 193 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

SKAITYKITE IR KITIEMS PATARKITE SKAITYTI VIENYBĖ

REIKALINGA

REIKALINGAS geras ir prityręs jaunas kirpėjas. Darbas nuolatinis. Kreipkitės laišku ar asmeniškai: Don's Barber Shop, 130 Orange Str., Media, Pa. Oct. 1, 3, 4

Angliai! Angliai!

Pirkite Anglius Dabar! Nes kainos nuo spalio 1 d. pabrangs.

Telefonuokite tuojau EVERgreen 7-7550

LISAUSKO ANGLIŲ CO.

335 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

PAIEŠKOJIMAS

IESKOMI Jonas ir Antanas Sakalauskai. Dabartinio laiku gyvena Brazilijoje. Neturima apie juos jokių žinių. Lietuvoje kilę iš Paraisopkos km., Marijampolės apskr. Žinant ką apie juos, arba kur randa, si prašau pranešti: Magdalena Barkauskienė, 320 Clinton Str., Hoboken, N. J.

PAGALVOK APIE RYTDIENĄ!

Nė RA žmogaus, kuris nesirgtų ir nemirtų. Susirgus — kiekvienam reikalinga pašalpa. Numirus — reikalinga pagalba likusiems šeimos nariams. Bet ne visi žmonės tuo apsirūpina, kol sveiki ir kol nelaimė jų neištinka. BUK rūpintis!

PAGALVOK apie savo ir savo šeimos likimą — rytdieną! APSIDRAUSK save ir savo šeimą didžiausioje lietuvių apdraudos ir pašalpos organizacijoje.

APSIDRAUSTI galima nuo \$100 iki \$5,000. LIGOJE pašalpa galima gauti nuo \$6 iki \$12 savaitėje.

NARIAI priimami nuo 2 iki 60 metų amžiaus. SUSIVIENIJIME yra apie 15,000 narių.

BUK tos didelės lietuvių šeimos nariu! ISIGYK SLA Jubiliejinį Albumą. Tai graži, didelė, istoriška knyga, kurioje telpa virš 1,000 paveikslų — jūsų SUSIVIENIJIMO turtas — virš \$2,000,000.

giminių ir pažįtamų. BUK to turto dalininku!

SUSIVIENIJIMO kuopos randasi visuose didesniuose lietuvių centruose Amerikoje.

ALBUMO kaina \$5. SLA nariams — \$2.50. PRISIRASYK prie artimiausios tamstai kuopos!

INFORMACIJAS galite gauti: LITHUANIAN ALLIANCE of AMERICA 307 West 30th Street, New York, N. Y.

SALDAINIŲ KRAUTUVĖ

Didelis pasirinkimas geriausių saldainių dėžėse iš Amerikos. Taip pat galite gauti saldainių ir iš LIETUVOS

Namie gaminti ledai (Ice Cream)

Geriausi užkandžiai

ALUS IŠ KRANO IR BONKUTEMIS

JUOZAS GINKUS

495 Grand Street, Brooklyn, N. Y. EVERGREEN 4 7142

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MATTHEW P. BALLAS

(BIELIAUSKAS)

660 Grand St., Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.

Tel. EVERgreen 7-4335 Kopyčia Laidotuviams

A. VALANTIEJUS

54-41-72nd St., Maspeth, L. I., N. Y.

NOTARY PUBLIC Tel. NEWton 9-4464

BARRY P. SHALINS

(BALINSKAS)

84-02 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y.

Tel. VIRginia 7-4499 Kopyčia Laidotuviams

JUOZAS GARŠVA

231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

KOPYCIOS LAIDOTUVĖMS

Tel. EVERgreen 8-9770

Phone STagg 2-0783 Night HAVemeyer 8-1158

JOSEPH LE VANDA

NOTARY PUBLIC

337 UNION AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams

TARZANAS UGNYJE

79. Atėjo paskutinis momentas. Yvonė stovėjo prie ištiesto ant aukuro Diko, užsimojusi aštriu ilgu peiliu. Gulmas davė ženklą dūsti tuo peiliu į ber nuko krūtinę, bet Yvonė stovėjo nesjudindama. Rodėsi, kad baimė pavertė ją į akmeninę statulą. "Dūrki!" — vel suriko vyriausias kunigas.

"Aš negaliu — aš nenoriu jo papiauti!" šaukė mergaitė verkdam. Gulmas pradėjo dūkti: koks jis bus aukščiausias kunigas, kad neklauso jo paliepiamų šį mergaitę. "Dūrki" rėkė jis, drebėdamas piktmu. Dikas pažvelgė į mergaitę. "Dūrki", tarė jis, "kitos ieseities nėra. Dūrki!"...

...Nors Tarzanas ir būtų buvęs laisvas, vargu galėtų suspėti dabar išgelbėti Diką. Bet jis nebuvo laisvas: jį suėmė dvidešimtis laukinių karčių apsiganklavusių aštriomis ietimis. Visi jie buvo pasiryžę nuversti šį pabėgėlį iš kalėjimo atgal į kareivinių kaimą ir gauti valdžios dovaną.

"Einam!" paliepė negrų vadas. Tarzanas patraukė pečiais, lyg pasiduodamas likimui. Ištrūkti iš dvidešimties ginkluotų vyrų jam vienam buvo sunku. Bet jo gudri mintis skubiai veikė. Jis svarstė visą padėtį ir galimumus pabėgti. Buvo tik vienas būdas, nors labai pavojingas: pasinaudoti vikrumu.

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame Vienybės numeryje

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis